
ПРАВЕДНИКИ

Онищенко Галина Григорівна (1928)
Логінова Олександра Миколаївна (1925)
Волинко Марія Максимівна (1926-2003)
Волинко Єлизавета Григорівна(1915-1986)

ВРЯТОВАНИЙ

Чудновський Григорій Якович (1903-1980)

Г.Г. Онищенко

О.М. Логінова

**Марія і Єлизавета
Волинко**

Галя Онищенко і Шура Логінова народилися і виросли в селі Озера Бородянського району Київської області. З ними проживала сім'я Лізи Волинко. У серпні 1941 року у двері їхнього будинку вночі постукав єврей Григорій Якович Чудновський, який потрапив в полон і втік з табору. У селі його знали: до війни він кожного літа приїжджав відпочивати зі своєю родиною до Єлизавети Волинко. У неї в сараї вирили яму, де ховали Григорія, коли починалися облави. Олександра стежила за пересуванням поліції. Марія неодноразово водила його до Гостомелю до своєї тітки Марини, а вночі через заміноване поле приводила назад. Часто Григорія супроводжували Олександра або Галина.

Восени 1943 року всіх жителів с. Озера есесівці вигнали в поле. Чоловіків примусили рити окопи, а жінок відправили до с. Гута. Чудновського впізнав житель села Іван Капітула і погрожував здати його поліцаям. Вночі Григорій з сусідським хлопчиком пішов до лісу, а потім Марія відвела його до селища Буча. Вранці він зустрівся там з сім'єю Волинко, Олександрою Логіновою, Галиною Онищенко. Вони вирили в лісі окоп, де і сховалися.

6 листопада, в день звільнення Києва, відступаючи, фашисти побачили окоп і кинули туди гранату. Єлизаветі Волинко відірвало ногу, а Марія отримала поранення. Увечері район зайняли наші війська, і поранені потрапили до шпиталю.

Григорія Чудновського призвали до діючої армії, а з евакуації повернулася його дружина Малка з дітьми – Абрамом і Лідєю. У голодні роки рятівники Григорія допомагали його сім'ї продуктами.

Дружина Григорія і його діти нині живуть в Ізраїлі.

Всім учасникам порятунку Григорія Чудновського присвоєні звання «Праведник Бабиного Яру» і «Праведник народів Світу». 2006 р. Онищенко Г.Г. та Логіновій О.М. було вручено орден "За заслуги" III ступеня.